

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Liliana Catan,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2018, declarat de către avocatul Lavric Andrei în numele inculpatului

Gorean Ivan XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 06.11.2017 - 24.01.2018;
2. Instanța de apel: 21.02.2018 - 04.04.2018;
3. Instanța de recurs: 05.07.2018 - 15.08.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul central din 24 ianuarie 2018, Gorean Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.152 alin.(1) Cod penal la 140 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Slivca Vasilii în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, iar în partea prejudiciului moral a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Gorean Ivan în beneficiul lui Slivca Vasilii a prejudiciului moral în mărime de 1000 lei. S-a dispus încasarea de la Gorean Ivan în beneficiul lui Slivca Vasilii a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2500 lei și cheltuielilor de transport în mărime de 200 lei.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Gorean Ivan, la 23 iulie 2017, ora 16.00, fiind în stare de ebrietate și aflându-se în gospodăria bunicii sale Slivca Zinaida din XXX, în rezultatul unui conflict izbucnit dintre el și moșul său Slivca Vasilii, intenționat l-a îmbrâncit pe ultimul aplicându-i totodată, multiple lovituri cu pumnul și piciorul în diferite părți ale corpului, cauzându-i, conform raportului de expertiză judiciară nr.114-D din 19.09.2017, vătămări corporale medii, caracterizate prin echimoză în jurul ochiului drept, excoriații la obrazul drept și aripa dreapta a nasului, fractura coastei 11 pe dreapta pe linia axilară medie. Formarea acestor vătămări corporale în rezultatul căderii de la înălțimea propriului corp se exclude.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată V.Slivca, care a solicitat casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se dispună admiterea integrală a acțiunii civile în sumă de 15013 lei, invocând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor legale pertinente, soluționând greșit acțiunea civilă; - instanța a diminuat cheltuielile suportate pentru tratament și transport și nu a luat în considerare cheltuielile suportate pentru deplasarea la ședința de judecată din 07.12.2017, în mărime de

135 lei; - prejudiciul moral dispus spre încasare, în mărime de 1000 lei, este sub limita suferințelor fizice și psihice suportate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2018, apelul declarat de către partea vătămată V.Slivca a fost admis, casată sentința parțial, în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea civilă în partea prejudiciului moral a fost admisă și dispusă încasarea din contul lui I.Gorean în beneficiul lui V.Slivca a prejudiciului moral în mărime de 6000 lei. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în latura civilă.

Astfel, examinând legalitatea hotărârii primei instanțe prin prisma celor invocate în apel și normelor legale pertinente, instanța de apel a conchis că aceasta urmează a fi casată doar în partea prejudiciului moral, care a fost apreciat într-un quantum prea mic în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către partea vătămată.

Instanța de apel a indicat că în speță, având în vedere circumstanțele cauzei, consecințele comiterii infracțiunii și suferințele cauzate părții vătămate, satisfacția echitabilă pentru aceasta, în contul prejudiciului moral, ar constitui suma de 6000 lei.

În ceia ce privește prejudiciul material, instanța de apel a conchis că prima instanța a dat deplină eficiență prevederilor art.225 alin.(1), (2) și 387 Cod de procedură penală, și corect a soluționat acțiunea civilă în această parte, iar solicitarea părții vătămate invocată în apel privind încasarea de la inculpat a prejudiciului material în mărime de 2513 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 2500 lei, a fost apreciată drept neîntemeiată, precizând că acestea deja au fost dispuse spre încasare prin sentința primei instanțe.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul A.Lavric în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar; - instanța de apel a apreciat prejudiciul moral cauzat într-un quantum prea mare în raport cu suferințele fizice și psihice suportate; - instanța nu a ținut cont de faptul că, deși inițial în cererea de apel partea vătămată a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, a prejudiciului material în mărime de 2513 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2500 lei, pe parcursul judecării cauzei, aceasta a solicitat încasarea doar a sumei de 10000 lei, în care să includă prejudiciul material și cheltuielile pentru asistență juridică pe care nu le poate demonstra; - nu este clară decizia instanței de apel în partea solicitării părții vătămate privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime de 2513 lei, or, prima instanță a admis în principiu acțiunea civilă în această parte, asupra quantumului urmând să se expune instanța în ordine civilă, însă instanța de apel, deși partea vătămată în apel a solicitat expres încasarea acestuia în mărimea solicitată, a respins solicitarea părții vătămate fără să se expus la acest capitol.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul A.Lavric în numele inculpatului în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului ordinar, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi

supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și dacă motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

Astfel, cu referire la argumentul recurentului, precum că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, invocând în acest sens că, în partea prejudiciului material în mărime de 2513 lei, decizia instanței de apel nu este clară, dat fiind faptul că, în această parte, prima instanță a admis în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine civilă, însă instanța de apel a respins solicitarea apelantului privind încasarea prejudiciului material în mărimea indicată, fără să se expus la acest capitol, Colegiul penal îl consideră pur declarativ și care se contrazice prin însăși decizia instanței de apel.

Or, Colegiul penal constată că, contrar celor invocate, dispozitivul deciziei este în concordanță cu motivarea deciziei, fiind expus clar, și anume că sentința primei instanțe a fost casată doar în partea prejudiciului moral, iar în rest, dispozițiile acesteia fiind menținute, inclusiv în partea prejudiciului material. În parte motivantă a deciziei sale, instanța de apel s-a expus asupra solicitării părții vătămate privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime de 2513 lei (f.d.145 verso), indicând clar că prima instanță corect a admis acțiunea civilă în această parte *în principiu*, asupra cuantumului despăgubirilor urmând să se expună instanța în ordine civilă, motivându-și poziția.

În context, instanța de recurs ține să precizeze că, în virtutea art.387 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. Însă, în cazuri excepționale atunci când nu poate fi stabilită exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, instanța poate să admită, *în principiu*, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Complementar, instanța de recurs reține că, recurentul, pe de o parte, critică decizia instanței de apel în ceia ce privește prejudiciul material, dar pe de altă parte menționează că este de acord cu sentința, solicitând menținerea ei, deși Colegiul penal precizează că, în partea prejudiciului material instanța de apel a menținut sentința primei instanțe.

Cu referire la criticile recurentului aduse vis-a-vis de casarea sentinței primei instanțe în partea prejudiciului moral, Colegiul penal constată următoarele.

Potrivit art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Potrivit art.1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Respectiv, aprecierea quantumului prejudiciului moral este atribuția exclusivă a instanței de judecată, reieșind din criteriile prevăzute de normele pre-citate.

Complementar, Colegiul penal consideră oportun să invoce jurisprudența CEDO, formată la acest capitol, potrivit căreia despăgubirile pentru daunele non-pecuniare trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate, având în vedere totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține că, potrivit acțiunii civile (f.d.91), partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, prima instanță acordându-i doar 1000 lei, fapt cu care parte vătămată nu a fost de acord, contestând sentința primei instanțe cu apel.

Instanța de apel, examinând apelul declarat de către partea vătămată V.Slivca, prin prisma normelor indicate supra, a considerat că quantumul prejudiciului moral stabilit de către prima instanță în sumă de 1000 lei, nu este suficient pentru a acoperi acele suferințe fizice și psihice suportate de către V.Slivca și, având în vedere circumstanțele cauzei, consecințele comiterii infracțiunii și suferințele cauzate părții vătămate, a conchis că, în speță, anume suma de 6000 lei va constitui acea satisfacție echitabilă care urmează a fi achitată pentru repararea daunelor non-pecuniare.

Or, este indubitabil faptul că, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.114-D din 19.09.2017, părții vătămate, prin acțiunile intenționate ale inculpatului, i-au fost cauzate vătămări corporale medii, care în mod cert și logic i-au provocat părții vătămate suferințe fizice și psihice. Totodată, urmează a se lua în considerare și faptul că aceste vătămări cauzate de către inculpat i-au provocat lui V.Slivca un anumit disconfort de ordin cinetic provocat de fractura coastei, aspect exterior, că a fost nevoit să se adreseze instituțiilor abilitate - instanțelor de judecată, organului de urmărire penală, expertului judiciar medico-legal, medicului specialist, să urmeze un anumit regim și tratament etc, ceea ce presupune timp și efort, pe care, de regulă, partea vătămată nu le-ar fi consumat în cazul în care inculpatul nu săvârșea infracțiunea imputată.

Subsecvent, instanța de recurs consideră că instanța de apel a apreciat quantumul prejudiciului moral în conformitate cu normele legale pertinente citate supra, precum și având în vedere mărimea prejudiciului moral apreciat și solicitat de către partea vătămată.

Mai mult, Colegiul penal precizează că, potrivit art.221 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. În cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine intentează acțiunea, *valoarea acțiunii și cerința de despăgubire*. Dacă este necesar, *partea civilă își poate concretiza pretențiile*.

În acest context, instanța de recurs sesizează că la dosar nu există o cerere a părții vătămate de concretizare a acțiunii civile, prin care ar indica un alt quantum al prejudiciului moral. Or, potrivit cererii de intentare a acțiunii civile, V.Slivca a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime de 2513 lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2500 lei și a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei.

Prin urmare, argumentele recurentului aduse drept motiv pentru casarea deciziei instanței de apel în partea dispunerii încasării din contul inculpatului a prejudiciului moral în mărime de 6000 lei, nu sunt plauzibile.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul conchide că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către avocatul A.Lavric în numele inculpatului nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Lavric Andrei în numele inculpatului Gorean Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui Gorean Ivan, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 august 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu